

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра загальновійськових дисциплін факультету охорони та захисту державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 27 «ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Загальна тактика» є вибірковою для вивчення ОПП «Психологія». Вивчається курсантами протягом 1-го, 2-го, 3-го, 4-го, 5-го, 6-го, 7-го та 8-го семестру на кафедрі загальновійськових дисциплін факультету охорони та захисту державного кордону.

Метою вивчення навчальної дисципліни є сформувати загальновійськові компетентності офіцера Державної прикордонної служби України щодо підготовки та ведення загальновійськового бою, управління підрозділом в різних умовах обстановки, ефективного та комплексного використання сил та засобів, грамотної організації та проведення занять з особовим складом підрозділу.

Основне завдання навчальної дисципліни – підготувати грамотного, вольового, всебічно обізнаного офіцера Державної прикордонної служби України, здатного якісно та своєчасно виконувати завдання з організації та ведення загальновійськового бою.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: основи сучасного загальновійськового бою; організаційно-штатну структуру механізованих підрозділів, бойові можливості, завдання та порядок використання їх у сучасному загальновійськовому бою; основи організації та ведення військової, радіаційної, хімічної та біологічної, інженерної розвідки механізованими підрозділами; тактичні властивості місцевості та способи орієнтування на ній, способи вимірювання на місцевості кутів та відстаней, способи цілевказання на місцевості та по карті; порядок роботи з графічними документами; обов'язки права та відповідальність військовослужбовців, організацію та порядок несення служби;

вміти: організовувати загальновійськовий бій механізованими та прикордонними підрозділами, впевнено управляти ними; здійснювати розрахунки бойових і маршових можливостей підрозділів; орієнтуватися на місцевості без карти та по карті; вимірювати по карті кути та відстані, визначати координати точок (об'єктів) по карті; виконувати цілевказання на місцевості та по карті; відпрацьовувати робочу карту командира взводу та відображати на ній зміни в бойовій обстановці; готувати дані по карті для руху за азимутами; впроваджувати вимоги Статутів Збройних Сил України в підрозділах охорони державного кордону, під час виконання ними завдань у повсякденній діяльності; визначати особливості участі у Другій світовій війні українських військових формувань; впевнено діяти та виконувати завдання інженерного забезпечення в різних видах бою; організовувати радіаційний, хімічний, біологічний захист в підрозділі в різних умовах обстановки; використовувати знання щодо бойових властивостей зброї масового ураження, вражаючих факторів, що виникають внаслідок аварій (руйнувань) об'єктів атомної енергетики та підприємств хімічної промисловості; обладнувати вогневі позиції та фортифікаційні споруди для захисту особового складу та техніки;

ознайомитись: з організаційно-штатною структурою танкових підрозділів; з організацією та веденням бою танковими підрозділами в особливих умовах; з державною і спеціальною геодезичними мережами, з спеціальними картами та планами міст.

ВИКЛАДАЧІ: згідно форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вогнева підготовка, Тактика прикордонної служби, Фізичне виховання, Особиста безпека та застосування сили.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Спеціалізовані класи кафедри (2/301, 2/302), ротне тактичне поле та навчальне містечко радіаційного, хімічного та біологічного захисту польового центру забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин											Форми підсумкового контролю				
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота							Індивідуальна робота			Екзамен	Диференційований залік		
					лекції	групові заняття	практичні заняття	семінари	групові вправи	комплексне заняття	підсумковий контроль	Усього						Самостійна робота
I	1	2,00	60	56	4	20	22	4		6					4			
	2	3,00	90	68	4	24	12	8	12	6	2				22		+	
II	3	2,00	60	50	2	24	16	2	6						10			
	4	2,00	60	50	4	12	16	2	6	6	4				10		+	
III	5	1,00	30	28	2		20			6					2			
	6	2,00	60	40	6	10	12		12						20			
IV	7	1,0	30	20	4			4	12						10			
	8	2,00	60	30	2	2	6	2	6	6	6				30	+		
Усього за дисципліну		15,0	450	342	28	92	104	22	54	30	12				108	+	+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН3.7; МН3.9; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК 5	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації, бути критичним і самокритичним	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
ЗК 6	Здатність планувати та управляти часом, приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати автономно, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК 11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
Професійні (військово-прикордонні) компетентності		
ВК-1	Знання та розуміння: правових засад функціонування держави і основ законодавства України, що стосуються повноважень держави, прав людини та меж їх застосування для забезпечення безпеки державного кордону; демократичних цінностей; системи забезпечення національної безпеки України; сутності та основних питань етики збройної боротьби; призначення професії офіцера.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
ВК-4	Розуміння основ загальновійськового бою, бойових дій прикордонних підрозділів, тактики та способів дій підрозділів, питань організації бойового, ресурсного, інженерно-технічного забезпечення та зв'язку в підрозділі в різних умовах функціонування та різних формах оперативно-службових дій.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
ВК-6	Здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу в ході оперативно-службової діяльності та виконанні бойових завдань.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.6;	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
		МН3.7; МН3.9; МН4.1; МН4.2.	
ВРН 2	Управляти загальновійськовими та прикордонними підрозділами (прийняття рішення, планування, мотивація та контроль) в ході повсякденної та оперативно-службової діяльності, бойових дій у різних умовах обстановки з використанням засобів зв'язку та телекомунікацій.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН3.7; МН3.9; МН4.1; МН4.2.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.
ВРН 5	Застосовувати штатне озброєння підрозділу, виконувати прийоми зі зброєю та вогневі завдання зі стрілецької зброї в обсязі, визначеному Курсом стрільб в Державній прикордонній службі України	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН2.1; МН3.2; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.3; МК2.8; МК3.1; МК4.1; МК4.2.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин													Місяці	Номери, тем занять та кількість годин		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10							
1 (т)	Тактика – складова частина воєнного мистецтва	2	Л2															08	2(т)/1 Пз(6);
2 (т)	Дії солдата (прикордонника) в загальновійськовому бою.	12	Пз6	КПз6														09	1(т)/1 Л(2); 5(т)/1 Л(2); 5(т)/2 Гз(2); 3(віп)/1 Гз(2); 3(віп)/2 Пз(6)
3 (віп)	Фортифікаційні споруди.	8	Гз2	Пз6														10	2(т)/2 КПз(6); 6(топ)/1 Гз (2); 6(топ)/2 Пз(4) 8(вмвзк)/1 Гз(4); 8(вмвзк)/2 Сз(2);
4 (рхб)	Засоби індивідуального та колективного захисту.	8	Гз2	Пз6														11	4(рхб)/1 Гз(2); 4(рхб)/2 Пз(6); 7(обз)/1 Гз (2); 7(обз)/2 Гз(2);
5(т)	Організація, озброєння та бойова техніка підрозділів Збройних Сил України (підрозділів складу бойового резерву Голови ДПСУ).	4	Л2	Гз2														12	9(вмвзк)/1 Гз(4); 9(вмвзк)/2 Сз(2) 10(вмвзк)/1 Гз(2);
6(топ)	Місцевість як елемент бойової обстановки.	6	Гз2	Пз4														01	10(вмвзк)/2 Сз(2); 11(вмвзк)/1 Гз(2); 11(вмвзк)/2 Сз(2);
7(обз)	Тактичне маскування	4	Гз2	Гз2														02	12(вмвзк)/1 Гз(4); 12(вмвзк)/2 Сз(2); 13(вмвзк)/1 Гз(2); 13(вмвзк)/2 Сз(2)
8 (вмвзк)	Основні етапи розвитку	6	Гз4	Сз2														03	14(рхб)/1,2,3 Гз(6);

	воєнного мистецтва.																	16(т)/1 Л(2); 16(т)/2 Гз(2);	
9 (вмвз)	Тактичне мистецтво козацького війська України.	6	Гз4	Сз2													04	16(т)/3 Гз(2); 16(т)/4 Гв(6); 16(т)/5 Пз(6)	
10 (вмвз)	Розвиток воєнного мистецтва в період з 1914 до 1939 років.	4	Гз2	Сз2													05	15(рхб)/1 Гз(2) 15(рхб)/2 Пз(6) 17(т)/1 Л(2); 17(т)/2 Гз(2);	
11 (вмвз)	Воєнне мистецтво в Другій світовій війні (1939-1945 роки).	4	Гз2	Сз2													06	17(т)/3 Гв(6); 17(т)/4 КПз(6); Дз(2)	
12 (вмвз)	Характеристика воєнного мистецтва після Другої світової війни.	6	Гз4	Сз2															
13 (вмвз)	Особливості тактики бойових дій початку ХХІ століття.	4	Гз2	Сз2															
14 (рхб)	Загроза розповсюдження зброї масового ураження.	6	Гз2	Гз2	Гз2														
15(рхб)	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	8	Гз2	Пз6															
16 (т)	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) в оборонному бою.	18	Л2	Гз2	Гз2	Гв6	Пз6												
17(т)	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) у наступальному бою.	16	Л2	Гз2	Гв6	КПз6													
Диференційований залік		2	Дз2																
2 курс																			
1 (т)	Місцевість як елемент бойової обстановки.	6	Пз6														9	1(т)/1 Пз(6); 2(т)/1 Гз(4); 2(т)/2 Гз(4)	
2 (т)	Топографічні карти та їх використання.	8	Гз4	Гз4															
3 (т)	Механізований взвод (прикордонна застава ПКШР) в оборонному бою.	16	Л2	Сз2	Гв6	Пз6											10	3(т)/1 Л(2); 3(т)/2 Сз(2); 2(т)/3 Гв(6); 3(т)/4 Пз(6)	

4 (рхб)	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту.	10	Гз2	Гз2	Пз4	Гз2											11	4(рхбз)/1 Гз(2); 4 (рхбз)/2 Гз(2); 4(рхбз)/3 Пз(4); 4 (рхбз)/4 Гз(2)
5 (віп)	Інженерні загородження та способи підвмання.	4	Гз2	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6										12	5(віп)/1 Гз(2); 5(віп)/2 Гз(2); 5(віп)/3 Гз(2); 5(віп)/4 Гз(2); 5(віп)/5 Пз(6)
6 (віп)	Інженерні боеприпаси та засоби пошуку ВВП.	6	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6											03	6(віп)/1 Гз(2); 6(віп)/2 Гз(2); 6(віп)/3 Гз(2); 6(віп)/4 Пз(6) 7(обз)/1 Л(2); 7(обз)/2 Гз(2); 7(обз)/3 Гз(2)
7 (обз)	Види бойового забезпечення.	6	Л2	Гз2	Гз2													
8 (рхб)	Оцінювання радіаційної та хімічної обстановки.	8	Гз2	Пз4	Гз2												04	8 (рхбз)/1Гз(2); 8(рхбз)/2 Пз(4); 8(рхбз)/3 Гз(2)
9 (т)	Механізований взвод у наступальному бою.	22	Л2	Сз2	Гв6	КПз 6											05	9(т)/1 Л(2); 9(т)/2 Сз(2); 9(т)/3 Гв(6); 9(т)/4 КПз(6); Дз(4)
Диференційований залік		4	Дз4															
3 курс																		
1 (т)	Дії механізованого взводу під час виконання окремих завдань.	12	Пз6	КПз з6													09	1(т)/1 Пз(6); 1(т)/2 КПз(6)
2 (м)	Методична підготовка.	16	Л2	Пз2	Пз 6	Пз6											10	2(м)/1 Л(2); 2(м)/1 Пз(2); 2(м)/1 Пз(6)
3 (обз)	Охорона.	8	Гз2	Пз6													11	2(м)/1 Пз(6)
4 (т)	Марш.	6	Л2	Гз2	Гз2												03	3(обз)/1 Гз(2); 3(обз)/2 Пз(6)
5 (віп)	Мінна безпека.	10	Гз2	Гз2	Пз 6												04	4(т)/1 Л(2); 4(т)/2 Гз(2); 4(т)/3 Гз(2)
6 (т)	Механізована рота в оборонному бою	8	Л2	Гв6													05	5(віп)/1Гз(2); 5(віп)/2Гз(2); 5(віп)/3Пз(6) 6(т)/1 Л(2); 6(т)/2 Гв(6)
7 (т)	Механізована рота у наступальному бою	8	Л2	Гв6													06	7(т)/1 Л(2); 7(т)/2 Гв(6)
4 курс																		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1 курс					
I семестр					
<i>Тактична задача №1: Дії механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) в загальновійськовому бою.</i>					
1(т)			2	Тактика – складова частина воєнного мистецтва.	
	1	лекція	2	Тактика – складова частина воєнного мистецтва. 1. Предмет «Загальна тактика» та порядок його вивчення на кафедрі. Вимоги керівних документів до тактичної підготовки. 2. Поняття про воєнне мистецтво. Тактика як складова частина воєнного мистецтва. 3. Основи сучасного загальновійськового бою.	[1.6] ст. 1-11, [2.1] с. 5-21, [2.3] с. 4-9.
2(т)			12	Дії прикордонника (солдата) в загальновійськовому бою.	
	1	практичне заняття ПЦЗНП	6	Індивідуальна підготовка. Дії прикордонника (солдата) на полі бою. 1. Заходи безпеки під час проведення занять з «Загальної тактики». 2. Ведення вогню із стрілецької зброї. Прийоми та способи пересування на полі бою. 3. Дії прикордонника (солдата) в оборонному бою. 4. Дії прикордонника (солдата) у наступальному бою.	[1.6] ст. 33-42, д. 1,2.
	2	комплексне заняття ПЦЗНП	6	Дії солдата а (прикордонник) в загальновійськовому бою. 1. Дії прикордонника (солдата) в оборонному бою. 2. Дії прикордонника (солдата) у наступальному бою. 3. Подолання тактичної смуги перешкод. 4. Модульний контроль.	[1.6] ст. 86-89, 120-129, д. 31. ст. 193, 233-236.
3(віп)			8	Фортифікаційні споруди.	
	1	групове заняття	2	Фортифікаційні споруди. 1. Окремі окопи, їх елементи та розміщення на місцевості. Розробка, трасування та обладнання окопів для стрільби. 2. Укриття для техніки та майна, споруди для захисту особового складу.	[2.4] с. 5-16, 43-63.
	2	практичне заняття ПЦЗНП	6	Зведення фортифікаційних споруд. 1. Практичне виконання розробки, трасування та обладнання окопів для стрільби. 2. Облаштування елементів позиції відділення.	[2.4] с. 5-16, 43-63.
4(рхб)			8	Засоби індивідуального та колективного захисту.	
	1	групове заняття	2	Засоби індивідуального захисту. 1. Засоби індивідуального захисту. Призначення, загальна будова, захисні властивості засобів захисту органів дихання і правила їх використання. Норматив із захисту від зброї масового ураження № 1. 2. Призначення, захисні властивості, загальна будова загальновійськового захисного комплексу і правила його використання. Нормативи із захисту від зброї масового ураження № 4, 6, 8.	[2.5] с. 21-31.
	2	практичне ПЦЗНП	6	Порядок використання засобів індивідуального захисту. 1. Порядок використання засобів індивідуального захисту органів дихання. Відпрацювання нормативу із захисту від	[2.5] с. 34-47.

				зброї масового ураження № 1. 2. Порядок використання засобів індивідуального захисту шкіри. Відпрацювання нормативів із захисту від зброї масового ураження № 4, 6, 8.	
5(т)			8	Організація, озброєння та бойова техніка підрозділів Збройних Сил України (підрозділів складу бойового резерву Голови ДПСУ).	
	1	лекція	2	Організаційна структура підрозділів. Фактори, які впливають на організацію військ. 1. Організація підрозділів. Фактори, які впливають на організацію підрозділів. 2. Елементи структури підрозділів, їх призначення у загальновійськовому бою. 3. Організація та озброєння механізованого підрозділу, складу бойового резерву Голови ДПСУ. ТТХ основних зразків озброєння та техніки.	[2.2] с. 333-348, [2.3] с.11-37.
		групове заняття	2	Організація та озброєння механізованого підрозділу (відділення, взвод, рота, батальйон), підрозділів складу бойового резерву Голови ДПСУ. 1. Організація та озброєння механізованого батальйону на БМП. ТТХ основних зразків озброєння. 2. Особливості організації та озброєння механізованого батальйону на БТР. ТТХ основних зразків озброєння. 3. Організація та озброєння прикордонної застави ПКШР.	
		самостійна робота	4	1. Організація та озброєння батальйону на БМП (БТР) ТТХ основних зразків озброєння.	[2.2] с. 333-348, [2.3] с.11-37.
6 (топ)			6	Місцевість як елемент бойової обстановки	
	1	групове заняття ПЦЗНП Тп	2	Місцевість та її значення в бою, вимірювання на місцевості. 1. Тактичні властивості місцевості, її різновиди та вплив на бойові дії підрозділів. 2. Загальні поняття про вимірювання, які виконуються під час роботи на місцевості. 3. Способи вимірювання кутів на місцевості. 4. Вимірювання відстаней на місцевості.	[2.2.] с.10-26. с.27-49
	2	практичне заняття ПЦЗНП Тп	4	Орієнтування, вимірювання та цілевказівки на місцевості без карт. 1. Сутність та способи орієнтування на місцевості. 2. Визначення магнітних азимутів та напрямків на місцеві предмети по заданому азимуту. 3. Практичне визначення кутів та відстаней, виконання цілевказівки. 4. Вибір орієнтирів та їх використання під час бойових дій, проведення топографічного орієнтування на місцевості. 5. Рух за азимутами на місцевості.	[2.2.] с.10-26. с.27-49
7 (обз)			4	Тактичне маскування	
	1	групове заняття	2	Особливості організації тактичного маскування командиром підрозділу 1. Загальні положення 2. Особливості організації тактичного маскування в сучасних умовах	[1.6] ст.16–18
	2	групове заняття	2	Забезпечення прихованості діяльності підрозділів 1. Використання табельних засобів маскування і місцевих матеріалів 2. Маскувальне фарбування 3. Застосування радіопоглинальних матеріалів	[1.6] ст.16–18
8 (ВМВЗК)			6	Основні етапи розвитку воєнного мистецтва.	
	1	групове заняття	4	Воєнне мистецтво стародавнього світу. 1. Воєнне мистецтво у війнах рабовласницьких держав 2. Воєнне мистецтво у війнах феодальних держав 3. Особливості ведення бойових дій в епоху розвитку капіталістичних держав	[2.3] ст. 8-24, 24-37

				4. Особливості ведення бойових дій на початку XVIII століття. 5. Особливості ведення бойових дій на початку XIX століття.	
	2	семінар	2	Основні етапи розвитку воєнного мистецтва. 1. Особливості ведення бойових дій в епоху рабовласницьких держав. 2. Особливості ведення бойових дій в епоху феодальних держав. 3. Особливості ведення бойових дій в епоху розвитку капіталістичних держав.	[2.3] ст. 8-24, 24-37, 37-55
9 (ВМВЗК)			6	Тактичне мистецтво козацького війська України.	
	1	групове заняття	4	Організаційна побудова та основи тактики бойових дій козацького війська. 1. Організаційна структура та озброєння козацького війська 2. Тактика дій козацького війська 3. Території, які займала українська людність. 4. Здійснення охорони кордонів в добу козацтва 5. Прикордонні структури, які використовувались для охорони кордонів.	[2.3] ст. 62-76, 76-80, 85-87
	2	семінар	2	Охорона кордону козаками та ведення бойових дій. 1. Артилерія і флот козацького війська. 2. Замки і фортифікація козацького війська. 3. Тактика дій кінноти та піхоти козацького війська. 4. Основні битви козацького періоду.	[2.3] ст. 80-84, 84-85, 87-102
Разом за I семестр			60/56		
10 (ВМВЗК)			6	Розвиток воєнного мистецтва в період з 1914 до 1939 років.	
	1	групове заняття	2	Воєнне мистецтво у Першій світовій війні. 1. Ведення операцій та тактика дій в роки Першої світової війни. 2. Перше використання зброї масового ураження. 3. Воєнне мистецтво громадянській війні в Росії.	[2.3] ст. 104-131, 131-165.
		самостійна робота	2	1. Основні етапи громадянської війни. 2. Похід Червоної армії на Польщу. 3. Тактика дій сторін у Верденському бою 21 лютого 1916 року. 4. Бойові дії Першої світової війни.	[2.3] ст. 104-131, 131-165.
	2	семінар	2	Характеристика воєнного мистецтва в період з 1914 до 1939 років. 1. Воєнне мистецтво в кампаніях Першої світової війни. 2. Воєнне мистецтво в Громадянській війні. 3. Воєнне мистецтво військових конфліктів напередодні Другої світової війни.	[2.3] ст. 104-131, 131-165, 165-189.
11 (ВМВЗК)			6	Воєнне мистецтво в Другій світовій війні (1939-1945 роки).	
	1	групове заняття	2	Друга світова війна. 1. Початок війни, її характер. Бліцкриг. 2. Бойові дії на території України. 3. Бойові дії в Західній Європі, Африці, Балканах.	[2.3] ст. 192-209, 227-258.
		самостійна робота	2	1. Організація і ведення оборони під Курськом. 2. Проведення контрнаступу під Курськом. 3. Битва за Дніпро. Бойові дії на півдні України.	[2.3] ст. 192-209, 227-258

	2	семінар	2	Розвиток воєнного мистецтва у Другій світовій війні. 1. Тактика загальновійськового бою в обороні. 2. Тактика загальновійськового бою у наступі. 3. Аналіз нових тактичних розробок відповідного періоду.	[2.3] ст. 192-209, 227-258.
12 (ВМВЗК)			10	Характеристика воєнного мистецтва після Другої світової війни.	
	1	групове заняття	4	Загальна характеристика тактики ведення бойових дій у локальних війнах. 1. Основні способи ведення бойових дій у період після Другої світової війни 2. Війна в Кореї (1950-1953 роки) 3. Війна у В'єтнамі (1961-1975 роки) 4. Загальна характеристика тактики ведення бойових дій під час збройного конфлікту в Афганістані 5. Окремі локальні конфлікти кінця ХХ століття.	[2.3] ст. 261-268, 268-272, 272-278, 278-287, [3.6] ст. 192-209, 227-258.
		самостійна робота	4	1. Тактика дій північнокорейських військ. 2. Характеристика тактики дій в'єтнамських військ. 3. Характеристика тактики дій американської армії. 4. Організація та тактика дій афганських партизанів.	[2.3] ст. 261-268, 268-272, 272-278, 278-287, [3.6] ст. 104-131, 131-165, 165-189.
	2	семінар	2	Воєнне мистецтво у другій половині ХХ століття. 1. Тактика дій учасників війни у Кореї та В'єтнамі. 2. Загальна характеристика тактики ведення бойових дій під час збройного конфлікту в Афганістані. 3. Особливості ведення бойових дій під час військової кампанії в Іраку.	[2.3] ст. 261-268, 268-272, 272-278, 278-287, 287-291, [3.6] ст. 104-131, 131-165.
13 (ВМВЗК)			10	Особливості тактики бойових дій початку ХХІ століття.	
	1	групове заняття	2	Особливості тактики ведення бойових дій під час Російсько-Чеченського збройного конфлікту. 1. Досвід планування та аналіз ведення бойових дій в населеному пункті. 2. Тактика дій учасників Балканської кризи. 3. Російсько-Грузинська війна. 4. Бойові дії під час громадянської війни в Лівії.	[2.3] ст. 291-305, 309-312, 312-314, [3.6] ст. 192-209, 227-258.
		самостійна робота	6	1. Тактика дій російських військ у Чечні. 2. Аналіз операції коаліційних військ у Лівії. 3. Передумови, перебіг та результати збройного конфлікту в Грузії. 4. Тактика дій незаконних збройних формувань в ході конфлікту в окремих районах Донецької та Луганської областей.	[2.3] ст. 291-305, 309-312, 312-314, 314-334, [3.6] ст. 261-268, 268-272, 272-278, 278-287,
	2	семінар	2	Воєнне мистецтво в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. 1. Розвиток тактики дій в сучасних умовах.	[2.3] ст. 291-305, 309-312,

				2. Досвід сучасних локальних війн та збройних конфліктів.	312-314, 314-334, [3.6] ст. 104-131, 131-165.
14 (рхб)			6	Загроза розповсюдження зброї масового ураження.	
	1	групове заняття	2	Ядерна зброя. 1. Поняття про ядерну зброю. Ядерні реакції. Ядерне пальне. Будова ядерних боєприпасів. 2. Калібри ядерних боєприпасів. Види ядерних вибухів. Способи захисту особового складу, озброєння і техніки від вражаючих факторів ядерного вибуху.	[2.5] с. 59-73.
	2	групове заняття	2	Хімічна зброя. 1. Поняття про хімічну зброю. Вражаючі фактори хімічної зброї. Види бойового стану бойових токсичних хімічних речовин. 2. Основні принципи застосування хімічної зброї. Способи доставки хімічної зброї до цілі. Завдання, що вирішуються з використанням хімічної зброї. 3. Складові бойових токсичних хімічних речовин. Класифікація отруйних речовин. Характеристика токсинів. Поняття про фітотоксиканти. 4. Будова, принцип дії хімічних боєприпасів та способи їх застосування. 5. Способи захисту персоналу і техніки від вражаючих факторів хімічної зброї.	[2.5] с.77-89.
	3	групове заняття	2	Біологічна та запалювальна зброя. Димові засоби. 1. Характеристика Вражаючої дії біологічної зброї. 2. Вражаючі фактори запалювальної зброї. 3. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальна будова димових засобів.	[2.5] с. 92-106.
15 (рхб)			8	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	
	1	групове заняття	2	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю. 1. Призначення, технічні характеристики, комплектність МКС-07 «Пошук», МКС-У, МКС-05 «Терра». 2. Засоби хімічної розвідки. Призначення, технічні характеристики, комплектність ВПХР, ChemPro-100i та індикаторної плівки АП-1.	[2.5] с. 111-121.
	2	практичне заняття	6	Порядок використання приладів. 1. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-07 «Пошук». Вимірювання радіації. 2. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-У. Вимірювання радіації. 3. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-05 «Терра» до роботи. Вимірювання радіації. 4. Порядок підготовки до роботи та виявлення ОР за допомогою ВПХР, ChemPro-100i та індикаторної плівки АП-1.	[2.5] с. 125-154.
16(т)			22	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) в оборонному бою.	
	1	лекція	2	Механізоване відділення в оборонному бою. 1. Основи бойового застосування механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 2. Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 3. Ведення оборонного бою. Управління механізованим відділенням (відділенням ІПС ПКШР).	[1.6] ст. 12-27, 86-89, 120-137, [2.1] с. 70-81, 88-92, [2.3] с. 39-44.
	2	групове заняття	2	Основи управління підрозділами і вогнем 1.Зміст управління підрозділами. Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) з організації загальновійськового бою.	[1.6] ст. 12-27, 86-89, 120-137, [2.1] ст. 70-81,

			2.Порядок (способи) управління механізованими підрозділами у загальновійськовому бою. Доповідь про обстановку. Правила ведення переговорів. Сигнали управління. 3.Обов'язки особового складу.	88-92, [2.3] ст. 39-44.	
	3	групове заняття	2	Розташування механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) на місці. Сторожова охорона. 1. Розташування механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) на місці. 2. Механізоване відділення (тактична група) на сторожовому посту.	[1.6] ст. 43-61.
	4	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) з організації оборонного бою. 1. Місце, бойовий порядок та бойове завдання механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 2. Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 3. Управління механізованим відділенням.	[1.6] ст. 12-27, 86-89, 120-137, [2.1] с. 70-81, 88-92, [2.3] с. 39-44.
	5	практичне заняття ПЦЗНП	6	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) в оборонному бою. 1. Організація оборонного бою командиром механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 2. Складання картки вогню. 3. Ведення оборонного бою.	[1.6] ст. 12-27, 86-89, 120-137, [2.1] с. 70-81, 88-92, [2.3] с. 39-44.
		Самостійна робота	4	Підготовка та ведення оборонного бою в особливих умовах, розрахунок бойових можливостей.	
17(т)			20	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) у наступальному бою.	
	1	лекція	2	Механізоване відділення у наступальному бою. 1. Основи бойового застосування механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 2. Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 3. Ведення наступального бою.	[1.6] ст. 12-27, 193-240, 120-137, [2.1] с. 93-132, [2.3] с. 63-65.
	2	групове заняття	2	Механізоване відділення (відділення ІПС ПКШР) на марші, у складі похідної охорони, дозорного відділення. 1. Механізоване відділення (тактична група) на марші. 2. Механізоване відділення (тактична група) в похідній охороні.	[1.6] ст. 62-85.
	3	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) з організації наступального бою. 1. Бойовий порядок, бойове завдання механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 2. Робота командира механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР). 3. Управління механізованим відділенням (відділенням ІПС ПКШР).	[1.6] ст. 12-27, 193-240, [2.1] с. 93-132, [2.3] с. 63-65.
		самостійна робота	4	Робота командира відділення з організації загальновійськового бою (дій).	
	4	комплексне заняття (підсумок виконання задачі №1, ПЦЗНП)	6	Дії механізованого відділення (відділення ІПС ПКШР) в загальновійськовому бою. 1. Організація оборонного бою. 2. Ведення наступального бою. 3. Модульний контроль.	[1.6] ст. 12-27, 86-240, [2.1] с. 70-132, [2.3] с. 39-44, 63-65.
Диференційований залік			2		
Разом за II семестр			90/68		
Разом за I курс			150/124		

2 курс

III семестр

Тактична задача №2: Дії механізованого взводу (прикордонної застави ПКШР) в загальновійськовому бою.

1(т)			6	Місцевість як елемент бойової обстановки.	
	1	практичне заняття ПЦЗНП	6	Орієнтування, вимірювання та цілевказівки на місцевості без карт. 1. Сутність та способи орієнтування на місцевості. 2. Визначення магнітних азимутів та напрямків на місцеві предмети по заданому азимуту. 3. Практичне визначення кутів та відстаней, виконання цілевказівок. Вибір орієнтирів та їх використання під час бойових дій, проведення топографічного орієнтування на місцевості. Рух за азимутами на місцевості.	[2.2.] с.10-26. с.27-49.
2(т)			12	Топографічні карти та їх використання.	
	1	групове заняття	4	Зміст топографічних карт. 1. Картографічні умовні знаки та їх види. 2. Зображення на картах топографічних елементів місцевості, позначення на картах кордону. 3. Сутність зображення рельєфу горизонталями, види горизонталей, зображення на картах горизонталями типових форм рельєфу.	[2.2.] с.74-118.
		самостійна робота	4	Визначення координат точок по карті. 1. Визначення географічних (геодезичних) координат точок по карті. 2. Визначення полярних координат точок по карті.	[2.2.] с.138-157.
	2	групове заняття	4	Визначення координат точок по карті. 1. Загальні поняття про координати та системи координат. 2. Визначення географічних (геодезичних) координат точок по карті. 3. Порядок визначення прямокутних координат точок по карті.	[2.2.] с.138-157.
3(т)			22	Механізований взвод (прикордонна заставка ПКШР) в оборонному бою	
	1	лекція	2	Механізований взвод в оборонному бою. 1. Основи оборонного бою механізованого взводу (прикордонна заставка ПКШР). 2. Організація оборонного бою командиром механізованого взводу (начальником прикордонної застави ПКШР). 3. Ведення оборонного бою.	[1.6] ст. 12-27, 86-119, [2.1] с. 133-179, [2.3]с. 45-49.
		самостійна робота	6	Бронегрупа. Вогнева засідка. Вихід з бою та відхід. Особливості оборонного бою в оточенні. Підготовка та ведення оборонного бою механізованого взводу в особливих умовах: в населеному пункті, на водній перешкоді (морському узбережжі), вночі, взимку, у лісі, в горах, у степовій місцевості.	[1.6] ст. 12-27, 86-119
	2	семінар	2	Основи оборонного бою механізованого взводу (прикордонної застави ПКШР). 1. Механізований взвод (прикордонна заставка ПКШР) в оборонному бою: місце та бойове завдання. 2. Побудова оборонного бою механізованого взводу (прикордонна заставка ПКШР). 3. Бойові можливості механізованого взводу (прикордонної застави ПКШР).	[1.6] ст. 12-27, 86-119, [2.1] с. 133-179, [2.3]с. 45-49.
	3	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого взводу з підготовки бою (дій). 1. Усвідомлення завдання, оцінювання обстановки та прийняття рішення по карті. 2. Проведення рекогносцировки та визначення бойових завдань. 3. Організація взаємодії, управління, всебічного забезпечення. Особливості роботи командира механізованого взводу (начальника прикордонної застави ПКШР).	[1.6] ст. 12-27, 86-119, [2.1] с. 133-179, [2.3]с. 45-49.

	4	практичне заняття ПЦЗНП	6	Організація оборонного бою та управління механізованим взводом (прикордонною заставою ПКШР) у ході його ведення. 1. Нанесення тактичної обстановки на робочу карту. 2. Організація оборонного бою механізованого взводу (прикордонної застави ПКШР). 3. Управління механізованим взводом (прикордонною заставою ПКШР) в ході ведення оборонного бою.	[1.6] ст. 12-27, 86-119, [2.1] с. 133-179, [2.3]с. 45-49.
4(рхб)			10	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту.	
	1	групове заняття	2	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту. 1. Виявлення та оцінювання рхб обстановки. 2. Підтримання живучості. 3. Ліквідація рхб зараження. 4. Маскування дій військ та об'єктів. 5. Нанесення ураження противнику застосуванням вогнеметної зброї.	[1.5] розділ 10.1.6, [2.6] с. 158-161.
	2	групове заняття	2	Організація радіаційної, хімічної розвідки та контролю. 1. Організація та проведення радіаційної та хімічної розвідки. 2. Організація та проведення радіаційного та хімічного контролю.	[2.5] с. 165-173.
	3	практичне заняття	4	Ведення рх розвідки. 1. Дії спостережного поста (спостерігача). 2. Дії хіміка-розвідника.	[2.5] с. 186-193.
	4	групове заняття	2	Спеціальна обробка. 1. Поняття про спеціальну обробку. Розчини, рецептури та речовини, які використовуються для спеціальної обробки. 2. Організація та порядок проведення часткової спеціальної обробки. 3. Організація та порядок проведення повної спеціальної обробки. 4. Вимоги безпеки під час проведення робіт із спеціальної обробки.	[2.5] с. 176–183, 196–208.
5(віп)			4	Інженерні загородження та способи підривання	
	1	групове заняття	2	Інженерні невибухові загородження. 1. Призначення, класифікація та вимоги до невибухових загороджень. 2. Загальна будова й основні характеристики протитанкових та протипіхотних невибухових загороджень. 3. Способи подолання невибухових загороджень.	[2.4]с 34-94.
	2	групове заняття	2	Мінно-вибухові загородження. 1. Мінно-вибухові загородження. Основні характеристики мінно-вибухових загороджень. 2. Способи пророблення проходів у мінно-вибухових загородженнях.	[2.4]с 34-94.
6(віп)			6	Інженерні боєприпаси та засоби пошуку ВНП.	
	1	групове заняття	2	Протипіхотні вибухові пристрої. 1. Протипіхотні вибухові пристрої фугасної дії. 2. Протипіхотні вибухові пристрої осколкової дії.	[2.4]с 34-94.
	2	групове заняття	2	Протитанкові міни. 1. Протитанкові міни фугасної дії. 2. Протитанкові міни кумулятивної дії.	[2.4]с 34-94.
	3	групове заняття	2	Засоби пошуку ВНП. 1. Індукційні засоби пошуку для виявлення ВНП. 2. Радіохвильові засоби пошуку для виявлення ВНП.	[2.4]с 34-94.

Разом за III семестр		60/50	IV семестр.		
7(обз)			8	Види бойового забезпечення.	
	1	лекція	2	Види бойового забезпечення. 1. Загальні положення. 2. Організація бойового забезпечення.	[1.5] ст. 573-675, [2.5] с. 4-14.
		самостійна робота	2	1. Здобуття розвідувальних відомостей. 2. Радіоелектронна боротьба.	
	2	групове заняття	2	Розвідка як вид бойового забезпечення 1. Завдання та основні вимоги до розвідки 2. Особливості розвідки противника 3. Особливості розвідки місцевості	[1.5] ст. 573-675, [2.5] с. 4-14.
	3	групове заняття	2	Радіоелектронна боротьба як вид бойового забезпечення 1. Радіоелектронне подавлення противника. 2. Радіоелектронний захист своїх підрозділів.	[2.5] с. 4-14
5 (віп)			10	Інженерні загородження та способи підривання	
	3	групове заняття	2	Поняття про вибух. Класифікація вибухових речовин. 1. Поняття про вибух, детонацію, горіння. 2. Вибухові речовини та засоби підривання.	[1.5] ст. 573-675, [2.5] с. 4-14.
	4	групове заняття	2	Вогневий та електричний спосіб підривання. 1. Засоби вогневого способу підривання та їх характеристики. 2. Засоби електричного способу підривання та їх характеристики. 3. Заходи безпеки при підричних роботах.	[1.5] ст. 573-675, [2.5] с. 4-14.
	5	практичне заняття ПЦЗНП	6	Практичне проведення підривання. 1. Виготовлення одиночних зарядів. 2. Проведення підривання вогневим способом. 3. Проведення підривання електричним способом.	[1.5] ст. 573-675, [2.5] с. 4-14.
8(рхб)			8	Оцінювання радіаційної та хімічної обстановки.	
	1	групове заняття	2	Радіаційна і хімічна обстановка, вихідні дані для її оцінювання. 1. Поняття про радіаційну обстановку. Вихідні дані для виявлення й оцінювання радіаційної обстановки. 2. Поняття про хімічну обстановку. Вихідні дані для виявлення й оцінювання хімічної обстановки.	[2.5] с. 212-217.
	2	практичне заняття	4	Практична робота командира підрозділу щодо оцінювання радіаційної та хімічної обстановки. 1. Послідовність оцінювання радіаційної обстановки. Умовні позначення, які застосовуються в бойових документах для нанесення радіаційної обстановки. Вирішення задач щодо оцінювання радіаційної обстановки за допомогою довідника та формул. 2. Послідовність оцінювання хімічної обстановки. Умовні позначення, які застосовуються в бойових документах для нанесення хімічної обстановки. Вирішення задач щодо оцінювання хімічної обстановки за допомогою довідника та формул.	[2.5] с. 221-241.

	3	групове заняття	2	Порівняльна характеристика вражаючих факторів, що виникають внаслідок застосування ЗМУ та аварій (руйнувань) об'єктів атомної енергетики та хімічної промисловості. 1. Характеристика основних об'єктів з ядерними компонентами. Радіаційні наслідки аварій. Рекомендації щодо забезпечення безпеки підрозділів та інших об'єктів військ, розташованих поблизу об'єктів з ядерними компонентами. 2. Характеристика СДОР, що використовуються на об'єктах хімічної промисловості. Аналіз формування вражаючих факторів при аваріях на об'єктах з хімічно небезпечними компонентами. Комплекс заходів із захисту особового складу та цивільного населення від СДОР.	[2.5] с. 245-262.
б(віп)			6	Інженерні боєприпаси та засоби пошуку ВВП.	
	4	практичне заняття ПЦЗНП	6	Установка, пошук та знешкодження (знищення) інженерних боєприпасів. 1. Установка протипіхотних вибухових пристроїв. 2. Установка протитанкових мін. 3. Пошук та знешкодження (знищення) інженерних боєприпасів.	[1.5] ст. 573-675, [2.4] с. 4-14.
9(т)			24	Механізований взвод у наступальному бою.	
	1	лекція	2	Механізований взвод у наступальному бою. 1. Основи наступального бою механізованого взводу. 2. Організація бою командиром механізованого взводу. 3. Ведення наступального бою механізованим взводом.	[1.6] ст. 12-27, 193-228, [2.1] с. 180-225, [2.3] с. 66-67.
		самостійна робота	8	Управління підрозділами в загальновійськовому бою. 1. Сутність управління підрозділами. 2. Порядок подачі команд та використання радіозасобів. Обов'язки особового складу. Умовні позначення, які застосовують при відпрацюванні бойових графічних документів.	[1.6] ст. 12-27, 86-119, [2.1] с. 133-179, [2.3] с. 45-49.
	2	семінар	2	Основи наступального бою механізованого взводу. 1. Механізований взвод (відділення інспекторів прикордонної служби ПКШР): роль, місце, бойовий порядок, бойові можливості механізованого взводу (відділення інспекторів прикордонної служби ПКШР). 2. Атака. Способи атаки та їх характеристика. 3. Ведення наступального бою механізованим взводом (відділенням інспекторів прикордонної служби ПКШР).	[1.6] ст. 12-27, 193-228, [2.1] с. 180-225, [2.3] с. 66-67.
	3	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого взводу щодо організації наступального бою. 1. Робота командира механізованого взводу з підготовки бою (дій). 2. Організація та управління механізованим взводом (відділенням інспекторів прикордонної служби ПКШР) у ході ведення наступального бою. 3. Організація пересування підрозділу.	[1.6] ст. 12-27, 193-228, [2.1] с. 180-225, [2.3] с. 66-67.
	4	комплексне заняття ПЦЗНП	6	Механізований взвод в загальновійськовому бою. 1. Зайняття вихідного району. Розташування на місці та організація безпосередньої охорони. 2. Відбиття збройного нападу противника. 3. Організація переслідування та знищення відступаючого противника. Відновлення системи вогню.	[1.6] ст. 12-27, 86-119, 193-228, [2.1] с. 133-179, 180-225, [2.3] с. 45-49, 66-67.
Диференційований залік			4		
Разом за IV семестр			60/50		
Разом за 2 курс			120/100		

3 курс

V семестр

1(т)			12	Дії механізованого взводу під час виконання окремих завдань.	
	1	практичне заняття ПЦЗНП	6	Дії механізованого взводу в бойовому порядку батальйону (у бойовій охороні та на передовій позиції). 1. Організація бойової охорони та ведення бою механізованим взводом в смузі забезпечення батальйону. 2. Організація передової позиції та ведення бою механізованим взводом в смузі забезпечення батальйону.	[1.6] ст.138-142.
	2	комплексне заняття ПЦЗНП	6	Особливості ведення оборонного бою при виході з бою та відході. 1. Робота командира механізованого взводу з організації виходу з бою, здійснення виходу. 2. Особливості роботи командира механізованого взводу при відході. Здійснення відходу.	[1.6] ст.152-155.
2(м)			18	Методична підготовка.	
	1	лекція	2	Підготовка до проведення заняття. 1. Методи навчання, види навчальних занять. 2. Що включає зміст план-конспекту заняття. 3. Вимоги до методичних матеріалів заняття.	[1.6] ст.152-155.
		самостійна робота	2	Вивчення матеріалу заняття. Відпрацювання план-конспекту заняття.	[1.6] ст.152-155.
	2	практичне заняття	2	Методика проведення заняття. 1. Методика викладання навчального матеріалу. 2. Порядок роботи викладача під час підготовки до проведення заняття. 3. Відпрацювання план-конспекту заняття.	[1.6] ст.152-155.
	3	практичне заняття ПЦЗНП	6	Методика проведення тактичних занять. 1. Методика підготовки та використання лазерного симулятора для безконтактного двостороннього бою «SKIF». 2. Методика підготовки та проведення практичного заняття по темі: «Дії механізованого взводу в бойовому порядку батальйону (складі бронегрупи та у вогневій засідці)».	[1.6] ст.152-155.
	4	практичне заняття	6	Методика проведення практичних занять щодо використання засобів індивідуального захисту. 1. Методика підготовки та проведення практичного заняття щодо використання засобів індивідуального захисту органів дихання. 2. Методика підготовки та проведення практичного заняття щодо використання засобів індивідуального захисту шкіри.	[2.5] с. 111-121, 125-154.
Разом за V семестр			30/28		
VI семестр					
3(обз)			10	Охорона.	
	1	групове заняття	2	Охорона. 1. Загальні положення. Мета охорони. 2. Завдання сил і засобів, виділених для здійснення охорони.	[1.6] ст.156-166.
		самостійна робота	2	Охорона. Організація та здійснення охорони.	
	2	практичне заняття ПЦЗНП	6	Особливості організації та здійснення охорони. 1. Організація та здійснення сторожової охорони. 2. Організація та здійснення безпосередньої охорони.	[1.6] ст.156-166.
4(т)			12	Марш.	

	1	лекція	2	Пересування підрозділів. 1. Загальні положення. Марш. 2. Похідний порядок та управління підрозділом на марші. 3. Похідна охорона.	[1.5] розділ 8
		самостійна робота	6	Перевезення підрозділів.	[1.5] розділ 8
	2	групове заняття	2	Робота командира підрозділу з організації маршу. 1. Порядок роботи командира підрозділу з отриманням завдання на марш. 2. Детальна розробка порядку здійснення маршу. 3. Здійснення маршу в умовах місцевості та пори року.	[1.5] розділ 8
	3	групове заняття	2	Розташування на місці. 1. Розташування на місці Призначення району розташування на місцевості. 2. Підготовка та здійснення розташування на місці. 3. Сторожова охорона.	[1.5] розділ 8
5(віп)			10	Мінна безпека.	
	1	групове	2	Боеприпаси різного призначення. 1. Артилерійські та мінометні боеприпаси. 2. Реактивні боеприпаси.	[2.4] с. 180-225,
	2	групове	2	Саморобні вибухові пристрої. 1. Загальні відомості про СВП. 2. Особливості застосування СВП.	[2.4] с. 180-225,
	3	практичне заняття ПЦЗНП	6	Дії підрозділу в умовах застосування СВП. 1. Визначення ризиків застосування СВП в різних умовах. 2. Пошук та знищення СВП.	[2.4] с. 180-225,
<i>Тактична задача №3: Дії механізованої роти в загальновійськовому бою.</i>					
6(т)			14	Механізована рота (прикордонна застава ПКШР) в оборонному бою.	
	1	лекція	2	Механізована рота в оборонному бою. 1. Основи оборонного бою механізованої роти (прикордонної застави ПКШР). 2. Організація оборонного бою командиром механізованої роти (прикордонної застави ПКШР).	[1.5] ст.33-57,139-259, д. 8-10, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 50-54.
		самостійна робота	6	Підготовка та ведення оборонного бою механізованою ротою (прикордонною заставою ПКШР) в особливих умовах.	
	2	групова вправа ПЦЗНП	6	Ведення оборонного бою механізованою ротою. 1. Робота командира механізованої роти щодо організації оборонного бою. 2. Дії механізованої роти при відбитті атаки противника та при його вклиненні в оборону. 3. Відновлення системи вогню та відбиття повторних атак противника. Особливості ведення оборонного бою командиром механізованої роти.	[1.1] ст.33-57,139-259, дод. №1-6, 8-10 [1.3] с. 58-105, [2.2] с. 220-259, [2.5] с. 138-199, [2.3] с. 3-43.

7(т)			14	Механізована рота (прикордонна застава ПКШР) у наступальному бою.	
	1	лекція	2	Механізована рота у наступальному бою. 1. Основи наступального бою механізованої роти (прикордонної застави ПКШР). 2. Організація наступального бою командиром механізованої роти (прикордонної застави ПКШР). 3. Ведення наступального бою.	[1.5] ст.33-57,260-417, д. 11-17, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 68-71.
		самостійна робота	6	Підготовка та ведення наступального бою механізованою ротою (прикордонною заставою ПКШР) в особливих умовах.	[1.5] ст. 139-259, 260-417.
	2	групова вправа ПЦЗНП	6	Ведення наступального бою механізованою ротою. 1. Робота командира механізованої роти щодо організації наступального бою. 2. Ведення наступального бою на противника з положення безпосереднього зіткнення з ним. 3. Ведення наступального бою на противника з вихідного району.	[1.5] ст.33-57,260-417, дод. №1-6, 11-18 [1.6] с. 128-192, [2.2] с. 123-163 [2.5] с. 56-70 [2.3] с. 44-69
Разом за VI семестр			60/40		
Разом за 3 курс			90/68		
4 курс					
VII семестр					
1 (т)			10	Механізований батальйон в оборонному бою.	
	1	лекція	2	Механізований батальйон в оборонному бою. 1. Місце, роль механізованого батальйону, засоби підсилення, бойові завдання та бойові можливості в оборонному бою. 2. Побудова оборонного бою механізованого батальйону. 3. Організація та ведення оборонного бою. Управління та бойове забезпечення.	[1.5] ст.33-57,139-259, д. 8-10, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 50-54.
	2	семінар	2	Основи оборонного бою механізованого батальйону. 1. Основи оборонного бою механізованого батальйону: місце, побудова, бойові можливості. 2. Робота командира механізованого батальйону.	[1.5] ст.33-57,139-259, д. 8-10, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 50-54.
	3	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого батальйону щодо організації оборонного бою. 1. З'ясування завдання, оцінка обстановки та прийняття рішення по карті. 2. Проведення рекогносцировки та віддання бойового наказу. 3. Організація взаємодії, всебічного забезпечення та управління. 4. Відпрацювання бойових документів щодо організації оборони батальйону. Особливості роботи командира механізованого батальйону щодо організації оборони в темний час доби.	[1.5] ст.33-57,139-259, д. 8-10, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 50-54.

2(т)			10	Механізований батальйон у наступальному бою.	
	1	лекція	2	Механізований батальйон у наступальному бою. 1. Основи наступального бою. 2. Підготовка та ведення наступального бою.	[1.5] ст.33-57, 260-417, д. 11-17, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 68-71.
	2	семінар	2	Основи наступального бою механізованого батальйону. 1. Основи наступального бою механізованого батальйону: місце, бойовий порядок, бойове завдання та бойові можливості. 2. Порядок і зміст роботи командира механізованого батальйону з організації наступального бою.	[1.5] ст. 33-57, 260-417, д. 11-17, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 68-71.
	3	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота командира механізованого батальйону щодо організації наступального бою. 1. Зайняття вихідного району. Розташування на місці та організація безпосередньої охорони. 2. З'ясування завдання, оцінка обстановки, прийняття рішення. 3. Проведення рекогносцировки, віддання бойового наказу. 4. Організація взаємодії, всебічного забезпечення та управління. Особливості роботи командира механізованого батальйону.	[1.5] ст. 33-57, 260-417, д. 11-17, [2.2] с. 220-259, [2.3] с. 68-71.
3(т)		самостійна робота	4	Зустрічний бій. 1. Загальні положення. 2. Підготовка зустрічного бою. 3. Ведення зустрічного бою.	[1.5] ст. 418-439, 177-183.
4(т)		самостійна робота	6	Дії механізованого батальйону в тактичному десанті. 1. Загальні положення. 2. Підготовка до десантування і бойових дій. 3. Десантування і ведення бойових дій. Дії тактичного десанту в особливих умовах.	[1.5] ст.440-483.
Разом за семестр			30/20		
VIII семестр					
5(т)			8	Дії механізованого батальйону під час участі бригади у міжнародних миротворчих операціях.	
		самостійна робота		1. Загальні положення. 2. Підготовка механізованого батальйону для участі у міжнародних миротворчих операціях. 3. Дії механізованого батальйону у міжнародних миротворчих операціях.	[1.5] ст.484-518.

6(т)			24	Особливості тактичних дій підрозділів бойового резерву Голови ДПСУ.	
	1	лекція	2	Виконання бойових завдань підрозділами складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 1. Організація дій підрозділу складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу охорони державного кордону. 2. Порядок виконання завдань підрозділом складу бойового резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону в умовах ускладнення соціальної обстановки	[1.5] ст.484-518.
	2	семінар	2	Основи виконання бойових завдань підрозділами складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 1. Основи виконання бойових завдань підрозділами складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 2. Порядок і зміст роботи начальника підрозділу складу резерву Голови ДПСУ з організації виконання бойових завдань з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС.	[1.5] ст.484-518.
	3	групове заняття	2	Ведення дій з відбиття збройного вторгнення підрозділом складу резерву Голови ДПСУ. 1. Ведення оборонного бою підрозділом складу резерву Голови ДПСУ . 2. Особливості ведення наступального бою підрозділом складу резерву Голови ДПСУ.	[1.5] ст.484-518.
	4	групова вправа ПЦЗНП	6	Робота начальника підрозділу складу резерву Голови ДПСУ з організації дій посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 1. З'ясування завдання, оцінка обстановки, прийняття рішення. 2. Проведення рекогносцировки, віддання бойового наказу. 3. Організація взаємодії, бойового забезпечення та управління. 4. Відпрацювання бойових документів щодо організації дій.	[1.5] ст.484-518.
	5	практичне заняття ПЦЗНП	6	Виконання бойових завдань підрозділами складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 1. Дії підрозділу складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу охорони державного кордону.	[1.5] ст.484-518.
	6	комплексне заняття ПЦЗНП	6	Виконання бойових завдань підрозділами складу резерву Голови ДПСУ визначеними тактичними групами в умовах ускладнення соціально-політичної обстановки з посилення охорони ДКУ на ділянці відповідальності відділення ІПС. 1. Організація дій підрозділу складу резерву Голови ДПСУ з посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділення ІПС. 2. Робота командира та дії підрозділу в умовах ускладнення соціально-політичної обстановки з посилення охорони ДКУ.	[1.5] ст.484-518.
7(т)		самостійна робота	8	Дії підрозділу під час участі у стабілізаційних і специфічних діях військ та виконанні інших, визначених законодавством України, завдань. 1. Дії підрозділів під час участі військ у стабілізаційних діях. 2. Дії підрозділів під час участі військ у специфічних діях. 3. Дії підрозділів під час участі військ у спеціальній операції.	[1.5] ст. 519-572,217-238.

8(т)		самостійна робота	14	Види бойового забезпечення та порядок роботи командира підрозділу складу бойового резерву голови ДПСУ щодо їх організації. 1. Бойове забезпечення. 2. Морально-психологічне забезпечення. 3. Матеріально-технічне забезпечення. 4. Медичне забезпечення.	[1.5] ст. 573-751.
Екзамен			6		
Разом за семестр			60/30		
Разом за 4 курс			90/50		
Усього за дисципліну			450/342		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- 1.1. Конституція України.
- 1.2. Закон України від 4.04.2006 року № 3597 - IV «Про військовий обов'язок та військову службу».
- 1.3. Закон України від 3.04.2003 року № 661 - IV «Про Державну прикордонну службу України».
- 1.4. Статути Збройних Сил України: збірник законів : *чинне законодавство з останніми змінами та допов.* (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2020. – 444 с. – (Закони України).
- 1.5. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II (батальйон, рота) / наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 30.12.2016 № 605 (зі змінами).
- 1.6. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III (взвод, відділення, екіпаж) / наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238 (зі змінами).
- 1.7. Наказ Міністерства оборони України від 02.01.2013 №1 «Про затвердження Керівництва з підривної (вибухової) справи у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України».

2. Базова

- 2.1. Тактика : навчальний посібник / С. В. Сінкевич та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 448 с.
- 2.2. ШМАЛЬ, С. Г. Військова топографія: підруч. / С. Г. Шмаль. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2008. – 328 с.
- 2.3. Бунєєв Т. В. Історія війн та збройних конфліктів : підручник / Т. В. Бунєєв, І. Г. Блощинський, С. В. Сінкевич. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2016. – 340 с.
- 2.4. Воєнно-інженерна підготовка: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2005. – 180 с.
- 2.5. Гаврилюк В. В. Основи бойового забезпечення (радіаційний, хімічний, біологічний захист) : навчально-методичний посібник / В. В. Гаврилюк. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. – 264 с.

3. Допоміжна

- 3.1. Загальна тактика. Частина III. Взвод, відділення, танк: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2004. – 288 с.
- 3.2. Загальна тактика. Частина II. Батальйон, рота: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2002. – 360 с.
- 3.3. Зелений В. І. Тактика механізованих підрозділів: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Зелений.– К.: ПАЛИВОДА А. В., 2010. – 658 с.
- 3.4. Навчання підрозділів діям у бою: навч. посіб. для слухачів, курсантів та студ. вищ. навч. закл. / В. М. Дзюба, В. І. Зелений, О. В. Іваненко [та ін.]. – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2011. – 214 с.
- 3.5. Зелений В. І., Дзюба В. І. Практикум із загальної тактики – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2009. – 322 с.
- 3.6. Підрозділи у розвідці : навчальний посібник / О. А. Сціборовський та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 144 с.

- 3.7. Збройні сили суміжних держав: сьогодення та перспективи розвитку : навчальний посібник / Уклад. : В. П. Матвійчук, О. В. Башнянин. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2013. – 92 с.
- 3.8. Альбом схем із загальної тактики (відділення, взвод, рота, батальйон) : альбом схем / А. Білорус та ін. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, 2020. – 110 с.
- 3.9. Ковтонюк Т. В. Воєнна топографія: Навчальний посібник для слухачів і курсантів академії. – Хмельницький: Видавництво Академії ПВУ, 1997. – 148 с.
- 3.10. Основи охорони праці: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2005. – 172 с.
- 3.11. Екологічна безпека, радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2004. – 154 с.
- 3.12. Робота командира підрозділу щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки: навч. посібн. / О. П. Русалін, В. І. Серєда, В. П. Штангрет. – Хмельницький : Видавництво Академії ПВУ, 1998. – 47 с.
- 3.13. Довідник з мінної безпеки. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 136 с.
- 3.14. Боечко В. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / В. Боечко, О. Ганжа, Б. Захарчук. – К.: Основи, 1994. – 168 с.
- 3.15. Дністрянський М. С. Кордони України / М. С. Дністрянський. – Львів : Світ, 1992. – 144 с.
- 3.16. Історія війн і збройних конфліктів : Курс лекцій / М. М. Видиш та ін. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2006. – 107 с.
- 3.17. Історія війн і збройних конфліктів : Альбом схем / М. М. Видиш та ін. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2008. – 108 с.
- 3.18. Кабачинський М. І. Історія кордонів України: Навчальний посібник / М. І. Кабачинський. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2008. – 344 с.
- 3.19. Локальні війни, воєнні та прикордонні конфлікти (XX століття) : Навчальний посібник / Т. В. Бунєєв та ін. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2006. – 435 с.

4. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний